

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding varkenshouderij Lokaalweg 10 te Klarenbeek

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

3 april 2012 / rapportnummer 1945-58

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

Dhr. J.J.W. ter Riele (vleesvarkensbedrijf het Voorsterland) wil zijn bedrijf aan de Lokaalweg 10 te Klarenbeek in de gemeente Apeldoorn uitbreiden met een nieuwe stal voor 2.952 vleesvarkens. Om deze uitbreiding ruimtelijk mogelijk te maken wordt door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn een herziening van het bestemmingsplan voorbereid. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan Lokaalweg 10 Klarenbeek wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De gemeenteraad van de gemeente Apeldoorn is bevoegd gezag voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

De Commissie¹ signaleerde bij toetsing van het milieueffectrapport (MER) aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Hierover heeft een gesprek plaats gevonden met de initiatiefnemer en het bevoegde gezag. Het bevoegd gezag heeft daarop de adviestertermijn opgeschort om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen het MER aan te vullen met informatie over:

- de effectbeoordeling:
  - in het MER is niet uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan;
  - effecten voor stikstofdepositie, geur, geluid en water waren in het MER onvolledig in beeld gebracht;
- de effecten van het voornemen op (kwetsbare) natuur.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvulling tezamen voldoende informatie bevatten voor de besluitvorming over het bestemmingsplan.

In hoofdstuk 2 wordt een toelichting gegeven op het oordeel.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Maximale mogelijkheden

Het MER

Het MER moet inzicht geven in de effecten van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Het ontwerpbestemmingsplan legt geen beperkingen op aan de bedrijfsgrootte of het aantal dierplaatsen en biedt daarmee meer ontwikkelingsruimte dan in

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

het MER beschreven staat. In het MER ontbreekt inzicht in de maximaal mogelijke milieueffecten op basis van:

- een uitbreiding van intensieve veehouderij met een maximale grootte van het bouwvlak (7.000 m²) inclusief de toekomstige uitbreidingsoptie en de mogelijke realisatie van etagegestallen;
- de maximaal mogelijke dierbezetting.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de effecten van het voornemen in beeld te brengen op basis van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan.

De aanvulling

De aanvulling op het MER bevat een duidelijke toelichting op de wijziging van het bestemmingsplan waarmee de gewenste bedrijfsontwikkeling tevens als maximaal mogelijk wordt begrensd. De bijgevoegde inrichtingstekening geeft inzicht in de aantallen dieren per afdeling en de indeling van de ziekenboeg.

2.2 Effectbeoordeling

Het MER

Buiten de constatering in de vorige paragraaf zijn de effectbeschrijving en -beoordeling in het MER onvolledig met betrekking tot stikstofdeposities, geur, geluid en water. De milieueffecten van het voornemen en de alternatieven zijn hierdoor onvoldoende duidelijk en navolgbaar.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie op natuur wordt met name veroorzaakt door ammoniakemissies en NO_x emissies. In het MER is de effectbeoordeling uitsluitend gebaseerd op de ammoniak achtergronddepositie en de ammoniakemissies. Hierdoor ontbreekt inzicht in de NO_x achtergronddepositie en daarmee is de depositie van stikstof in het studiegebied onvolledig in beeld gebracht. De totale depositie is hierdoor in het MER te rooskleurig voorgesteld (zie verder paragraaf 2.4).

Geur

In het MER is getoetst of wordt voldaan aan de wettelijke geurnormen en is de achtergrondbelasting na uitvoering van het voorkeursalternatief in beeld gebracht voor geurgevoelige objecten in de directe omgeving van het voornemen.

Het MER geeft geen inzicht in de geureffecten op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom van Klarenbeek. Daarnaast geeft het MER geen inzicht in de geuremissies door het gebruik van de voerkeuken².

Geluid

Alleen de toelichting op het bestemmingsplan gaat in op effecten voor geluid. De toelichting op het bestemmingsplan geeft aan dat er voor het aspect 'geluid' geen belemmeringen zijn. In het MER ontbreekt echter inzicht in de effecten van het voorkeursalternatief voor het milieuaspect geluid. De Commissie vond deze aanname onvoldoende onderbouwd.

---

² Inclusief het eventueel voeren van natte bijproducten.

Water

Uit het MER blijkt dat het voornemen leidt tot uitbreiding van het verhard oppervlak en daarmee tot vermindering van de waterbergingsmogelijkheden. Het is niet duidelijk welke consequenties dit heeft voor de waterhuishouding in het studiegebied en of er compenserende maatregelen nodig zijn.

De aanvulling

De informatie in de aanvulling op het MER geeft een goed beeld van de milieugevolgen voor de aspecten stikstof, geur, geluid en water. Er is een duidelijke kaart met de achtergronddepositie voor N_{totaal} en een nieuwe vergelijkingstabel toegevoegd. De aanvulling bevat een duidelijke tabel met de geurbelasting op woningen in de bebouwde kom van Klarenbeek. Tijdens het gesprek over het oordeel over het MER is het de Commissie duidelijk geworden dat in de gekozen bedrijfsopzet geen gebruik gemaakt zal worden van bijproducten. De genoemde voerkeuken heeft alleen een functie voor de mengvoer apparatuur. Voor het aspect geluid is een nieuw akoestisch rapport aangeleverd bij de aanvulling waaruit blijkt dat aan de geldende normen wordt voldaan. Uit de aanvulling blijkt tevens dat er overleg met het Waterschap is over de wijze waarop het afstromend hemelwater afgevoerd zal worden.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Het MER

Bij de toetsing van het voornemen aan de vereisten van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) is uitgegaan van de vergunning van de provincie Gelderland van 17 december 2008 voor het houden van o.a. 4.998 vleesvarkens.

Er is niet uitgegaan van de maximale ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt (zie paragraaf 2.2). Hierdoor worden de effecten van het voornemen onderschat.

Bij de effectbeoordeling op habitatype H 2330 (Zandverstuiving) is volgens de Commissie in het MER niet navolgbaar waarom een toename van de stikstofdepositie aanvaardbaar zou kunnen zijn, omdat sprake is van een reeds overbelaste situatie. Ook is volgens de Commissie de conclusie niet navolgbaar dat de depositie ten opzichte van de verleende Natuurbeschermingswet vergunning afneemt, omdat dit voor Habitatype H 4030 niet uit tabel 8.1 van het MER blijkt.

Op grond van het bovenstaande kunnen volgens de Commissie significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Veluwe niet op voorhand worden uitgesloten. Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, geldt dat een Passende beoordeling opgesteld moet worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Bij plan-m.e.r. moet een eventuele Passende beoordeling deel uitmaken van het MER.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de effecten van het voornemen op het Natura 2000-gebied Veluwe in een voldoende groot studiegebied in beeld te brengen en zo nodig een Passende beoordeling op te stellen.

De aanvulling

In de aanvulling is uitgegaan van een voldoende groot studiegebied en van de maximale mogelijkheden van de bestemmingsplanwijziging. Hieruit blijkt dat de depositie van de voorgenomen uitbreiding voldoet aan de uitgangspunten van de reeds verleende Nb-wet vergunning.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Dhr. J.J.W. ter Riele (vleesvarkensbedrijf het Voorsterland)

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Apeldoorn

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan Lokaalweg 10, Apeldoorn

Categorie Besluit m.e.r.: C14.0
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14.0

Activiteit: voorbereiden bestemmingsplan om de uitbreiding van een vleesvarkenbedrijf ruimtelijk mogelijk te maken.

Bijzonderheden: Voor de uitbreiding van het vleesvarkenbedrijf zijn de volgende vergunningen reeds verleend:

- In december 2008 door de provincie Gelderland een vergunning Natuurbeschermingswet 1998;
- In april 2009 door de gemeente Apeldoorn een vergunning Wet milieubeheer.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 26 oktober 2011

ter inzage legging MER: van 27 oktober 2011 tot en met 7 december 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 27 oktober 2011

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 20 december 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 3 april 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ing. M.J.P. van Lieshout

D. Spel (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in

het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Milieueffectrapport Lokaalweg 10 Klarenbeek, juli 2011
- Bestemmingsplan Lokaalweg 10 Klarenbeek, ontwerp, oktober 2011
- Landschappelijke inpassing uitbreiding agrarisch bedrijf Lokaalweg 10 Klarenbeek, B4o Landschapsarchitectuur, 12 juni 2009
- Verkennend Bodemonderzoek Lokaalweg 10 Klarenbeek, Van der Poel Consult, december 2008
- Akoestisch onderzoek varkenshouderij Voorsterland te Klarenbeek, Adviesbureau de Haan, 25 februari 2008
- Onderzoek luchtkwaliteit Varkenshouderij Voorsterland te Klarenbeek, Adviesbureau de Haan, 11 juni 2008
- Natuurwaardenonderzoek, Bureau Veldkamp, 10 december 2008
- Archeologisch Onderzoek, Klarenbeek Lokaalweg 10, de Steekproef, januari 2009
- Aanvulling Milieu Effect Rapport Lokaalweg 10 Klarenbeek, Exlan, januari 2012
- Inrichtingstekening, Exlan Consultants, 23 februari 2012
- Akoestisch onderzoek varkenshouderij Het Voorsterland te Klarenbeek, Adviesbureau de Haan, 15 februari 2012

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 12 december 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Uitbreiding
varkenshouderij Lokaalweg 10 te Klarenbeek en de
aanvulling daarop**

ISBN: 978-90-421-3396-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

